

Bruksela, dnia 19 września 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 78 / 2016

Sprawozdanie nt. propozycji KE ws. przeglądu budżetu UE

Większa koncentracja na priorytetach budżetowych, większa elastyczność i mniej biurokracji

Strasburg, 14 września 2016 r.

*„Europejski budżet jest żywym dowodem solidarności finansowej” –
przewodniczący Jean-Claude Juncker, Orędzie o stanie Unii w 2016
r.*

W związku z orędziem przewodniczącego Junckera o stanie Unii z 2016 r. Komisja przedstawiła swój śródkresowy przegląd wieloletniego budżetu UE (2014–2020). Zaproponowany pakiet nie narusza górnych limitów wydatków uzgodnionych z Parlamentem Europejskim i Radą i pozwoli na uwolnienie dodatkowych środków w wysokości **6,3 mld euro** na finansowanie do 2020 r. Pieniądze te zostaną przeznaczone na tworzenie miejsc pracy, inwestycje i wzrost gospodarczy oraz na zajęcie się problemem migracji i jej podstawowymi przyczynami. Zaproponowano również, jak sprawić, by budżet UE był sprawniejszy i umożliwiał szybsze reagowanie na nieprzewidziane okoliczności, upraszczając równocześnie przepisy finansowe i ukierunkowując je na wyniki.

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej **Kristalina Georgiewa**, odpowiedzialna za budżet i zasoby ludzkie, stwierdziła: „Jestem dumna, że budżet UE umożliwił nam realizację priorytetów politycznych, zapewnienie inwestycji zwiększających zatrudnienie i wzrost gospodarczy oraz bezpieczeństwo obywateli w Europie i poza nią. W dzisiejszym przeglądzie śródkresowym proponujemy dodatkowe wzmocnienie tych priorytetów kwotą 6,3 mld euro oraz uproszczenie i większą elastyczność przy korzystaniu z budżetu UE. Przegląd budżetu jest początkiem – a nie końcem – dążenia do jeszcze większej koncentracji na wynikach, tak

aby mieć pewność, że każde euro pochodzące z budżetu UE zostanie wydane w możliwie najlepszy sposób”.

- **Więcej środków na ważne dziedziny i programy zapewniające doskonałe wyniki**

Dodatkowe finansowanie zaproponowane do 2020 r. nawiązuje do dwóch głównych priorytetów – inwestycji i migracji. Struktura tych dodatkowych środków finansowych przedstawia się następująco:

- kwota 2,4 mld euro na dalsze pobudzanie **wzrostu gospodarczego i zatrudnienia**, tj. zwiększone zostanie finansowanie skutecznych programów takich jak rozszerzony Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, program w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”, unijny program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME), program Erasmus oraz instrument „Łącząc Europę”, który wspiera rozwój sieci transeuropejskich w dziedzinie transportu, energii i usług cyfrowych; obejmuje to również kwotę 50 mln euro na inicjatywę WIFI4EU, która ma pomagać społecznościom europejskim w oferowaniu darmowych hotspotów WiFi wszystkim obywatelom, dzięki czemu łączna pula środków finansowych na ten program zamyka się w kwocie 120 mln euro;
- kwota 2,5 mld euro na wspieranie prowadzonych obecnie działań w dziedzinie **migracji, bezpieczeństwa i kontroli granic zewnętrznych**, w tym utworzenie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, Agencji UE ds. Azylu oraz reformę wspólnego europejskiego systemu azylowego;
- kwota 1,4 mld euro na Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju w ramach „**planu inwestycji zewnętrznych**”, który będzie wspierał inwestycje w regionach poza UE i będzie poszukiwać partnerów prywatnych, aby zaradzić podstawowym przyczynom migracji, a oprócz tego przyczyniać się do realizacji innych celów związanych z rozwojem. na partnerstwa w dziedzinie migracji, makroekonomiczną pomoc finansową i pożyczki zewnętrzne w celu stabilizowania sytuacji w krajach sąsiadujących.

Wraz ze zwiększeniem środków w projekcie budżetu na 2017 r. (1,8 mld euro) i techniczną korektą puli środków przeznaczonych na politykę spójności, przewidującą przeznaczenie dodatkowych środków na te priorytety (4,6 mld euro), przegląd okresowy obejmuje pakiet finansowy opiewający łącznie na kwotę prawie 13 mld euro.

Państwa członkowskie nie będą musiały poświęcić więcej środków niż te, do wydatkowania których zobowiązały się już w ramach WRF na lata 2014–2020. Pieniądze będą pochodzić z niektórych rezerw budżetowych, takich jak nieprzydzielone marginesy i instrumenty szczególne.

- **Uproszczenie zasad**

Wraz z przeglądem śródkresowym Komisja proponuje uproszczenie przepisów, na podstawie których państwa członkowskie i inni beneficjenci otrzymują pieniądze UE. Niektóre z oczekiwanych wyników:

- **łatwiejszy dostęp do funduszy UE:** na przykład naukowcy lub studenci nie będą już musieli poświęcać czasu na wypełnianie formularzy związanych z ich podróżami służbowymi, dzięki czemu będą mogli w zamian poświęcać więcej czasu na badania naukowe;
- **ułatwienie współpracy** – UE będzie w stanie polegać na już istniejących audytach i kontrolach przeprowadzanych przez innych darczyńców, takich jak ONZ. Dzięki temu organizacje pozarządowe otrzymujące pieniądze od większej liczby darczyńców będą miały znacznie mniej pracy związanej z prowadzeniem dokumentacji, co pozwoli im spędzać więcej czasu na pracy w terenie;
- pobudzone zostanie **zaangażowanie obywateli:** Obywatele będą mogli na przykład zabrać głos w sprawie tego, czy pieniądze przeznaczone dla ich miejscowości powinny być przeznaczone na nowy plac miejski czy raczej na plac zabaw.
- Zbiór przepisów finansowych będzie czytelniejszy i **o 25 proc. krótszy niż obecnie.**

- **Sprawniejszy budżet z nową rezerwą kryzysową UE**

Komisja proponuje również poprawę zdolności budżetu UE do szybkiego i odpowiedniego reagowania na nieprzewidziane wydarzenia, w tym poprzez:

- ustanowienie nowej **rezerwy kryzysowej Unii Europejskiej** przeznaczonej na wydatki dotyczące priorytetów, finansowanej z niewykorzystanych środków;
- podwojenie budżetu **Instrumentu Elastyczności** (do kwoty 1 mld euro) i **rezerwy na pomoc nadzwyczajną** (do kwoty 0,5 mld euro);

- wprowadzenie po raz pierwszy **rezerwy elastyczności** w odniesieniu do wsparcia poza granicami UE poprzez ustanowienie rezerwy w wysokości do 10 proc. rocznych środków na zobowiązania;
 - dopuszczenie **funduszy powierniczych** na rzecz działań nadzwyczajnych lub szczególnych na terytorium UE (obecnie są one dopuszczalne tylko poza UE).
- **Bazowanie na sukcesach w obecnym cyklu budżetowym UE**

W przeglądzie śródkresowym podsumowuje się kluczowe osiągnięcia odnotowane w trakcie obecnego siedmioletniego cyklu budżetowego, w ramach którego budżet UE odegrał już zasadniczą rolę we wspieraniu najważniejszych priorytetów politycznych:

- środki wspierające integrację uchodźców, bezpieczeństwo, kontrolę granic i zarządzanie migracją zostały niemal podwojone, do kwoty ponad 15 mld euro na lata 2015–2017;
 - dotychczas już ponad 1,4 mln osób skorzystało z działań wspieranych w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, czyli więcej niż pierwotnie planowano;
 - około 200 mld euro przeznaczono w ramach szeregu strategii politycznych na działania w latach 2014–2020 mające na celu łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej;
 - w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) w pierwszym roku jego wdrażania zmobilizowano około 115 mld euro na inwestycje pobudzające zatrudnienie i wzrost gospodarczy. Biorąc pod uwagę uzyskane wyniki, Komisja proponuje dziś, wraz z komunikatem dotyczącym śródkresowego przeglądu WRF, aby przedłużyć funkcjonowanie EFIS do 2020 r. i podwoić jego potencjał finansowy.
- **Dalsze działania**

Proponowane wnioski ustawodawcze będą musiały teraz zostać zatwierdzone przez Parlament Europejski i Radę. Komisja będzie ściśle współpracować z innymi instytucjami w celu osiągnięcia porozumienia co do jak największej liczby elementów tego pakietu do końca 2016 r.

- **Kontekst**

Przegląd śródkresowy stanowi część porozumienia politycznego w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2014–2020 i jest przewidziany w art. 2 rozporządzenia Rady nr 1311/2013 („rozporządzenie w sprawie WRF”). Aktualne wieloletnie ramy finansowe zostały uzgodnione w 2013 r. w kontekście kryzysu gospodarczego i jego skutków dla finansów publicznych. Po raz pierwszy w historii UE siedmioletni budżet jest mniejszy niż poprzedni.

- **Dodatkowe informacje**

Zaproponowany pakiet ustawodawczy:

http://ec.europa.eu/budget/mff/figures/index_en.cfm#com_2016_603

Opracowała:

dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.